

ущърбъ на настъ, на каузата ни, а връме е вече да се изнесатъ, за да се види колко и какъ сърбоманството е напрѣднало въ чисти до вчера екзархийски, български кѫтове. Тия данни, колкото и да засънчватъ моралната страна на сръбските директиви по Македонския въпросъ (въ политиката, впрочемъ, сантименталността нѣма думата) — сѫ въ полза на сръбския активъ и въ ущърбъ на нашия пасивъ. Тѣ обективно ще ни покажатъ колко сѫ *приувелечени* цифритѣ за сърби въ Македония — посочени отъ сърби или сръбски приятели, и колко, сѫшо така обективно, сѫ *увелечени* сърбитѣ и сърбоманитѣ тукъ отъ връме тръскавия устрѣмъ на сръбската пропаганда въ Турция до днесъ — цифри каквито ний сме неизчитали или бихме омаловажили по силата на самооболщението или оптимизма ни около развязката на Македонския въпросъ.

Съгласно Кънчовъ, който и първи изнесе на бѣль свѣтъ истинския съставъ на Македонското население, въ Македония до 1900 г. е имало: сѫщински сърби-прѣселенци отъ Стара Сърбия и кралството — 400 христиани и 300 мухамедани. Отъ първите: 300 въ Скопие и 100 въ Солунъ. Въ общинитѣ на Тетово и Кумапово имало около 100 кѫщи „сърбеющи се“, т. е.—българи—патриаршисти, минали къмъ страната на сърбитѣ, или всичко, безъ Прѣшовската каза, гдѣто турцитѣ никога не сѫ позволили отваряне на екзархийски училища и гдѣто българитѣ още отъ черковнитѣ ни борби си останали патриаршисти, *крайно 1000 души сърбомани въ Македония* (op. cit., стр. 289).

Съгласно Brancoff (op. cit., p. 115) до 1905 г. въ Македония, включително и Прѣшовската каза, е имало 52,672 сърбомани. По вилаести така: въ Скопския 37056, въ Битолския 14480, а въ Солунския 1136. По кази: Скопска 5864, Велешка 3280, Тетовска 5640, Гостиварска 5864, Кумановска 8680, Кратовска 880, Кочанска 1040, Малишевска (Пехчевска) 1200, Паланска 8, Прѣшовска 4600, Прилѣпска 4584, Дебърска 160, Кичевска 8048, Ениджевардарска 240, Дайранска 160, Кукушка 264, Охридска 1104, Битолска 584, Воденска 120, Гевгелийска 352, въ Хилендарския мънастиръ 6 (сърби) и въ Карея 5 (сѫшо сърби) — всичко въ Македония 52,672 сърбомани. При тоя разтежъ на сърбоманитѣ, годишно